
Diagnosticar, hemopoètic, naixement: neologicitat i morfologia de les unitats terminològiques eventives en medicina

óscar Pozuelo-Ollé^{*†1}, Rosa Estopà^{*‡2}, and Mercè Lorente Casafont^{*§3}

¹Institut de Lingüística Aplicada, Universitat Pompeu Fabra (IULA – UPF) – Carrer de Roc Boronat, 138 08018 Barcelona, Espagne

²Universidad Pompeu Fabra, Observatorio de Neología, IULA (UPF, OBNEO, IULA) – Roc Boronat, 138 08018 Barcelona, Espagne

³Institut de Lingüística Aplicada, Universitat Pompeu Fabra (IULA-UPF) – Roc Boronat, 138 08018 Barcelona, Espagne

Résumé

Els predicats eventius o dinàmics, per oposició als predicats resultatius o estàtics, denoten les accions o processos perceptibles i duradors, i es poden expressar mitjançant unitats lèxiques de diverses categories gramaticals (prototípicament verbals, però també nominals i adjetivals) (Vendler, 1967; Napoli, 1989; Dik, 1997). La recerca sobre eventivitat en terminologia i discurs d'especialitat ha tractat cada categoria grammatical de manera aïllada. En aquest estudi descrivim la morfologia dels neònims (Rondeau, 1981) o unitats terminològiques (Cabré, 1992, 1999) que denoten un valor semàntic d'eventivitat, que corresponen a les tres categories gramaticals referides (verb, nom i adjectiu), i que figuren en un corpus de textos mèdics en català. Establim la neologicitat d'accord amb el criteri d'exclusió lexicogràfica (Cabré & Estopà, 2009) aplicat a dos diccionaris especialitzats en ciències de la salut –TCS (TERMCAT Centre de Terminologia, 2016) i DEMCAT (Institut d'Estudis Catalans et al., 2016)– i un diccionari general –DIEC2 (Institut d'Estudis Catalans, 2017)– en català. Per a cada unitat eventiva indiquem el procés de formació recursiu: sintagmació, siglació, sufixació, composició culta, derivació zero o conversió. Per a cada unitat eventiva polilèxica especifiquem també el procés de formació del nucli.

La selecció i l'anàlisi integrades de les unitats eventives mostra dues oposicions. D'una banda, les unitats amb derivació zero o conversió (*diagnosticar, part, mort -a*) o amb sufixació (*al-calinitzar, naixement, portador -a*) es perceben lexicogràficament com a menys neològiques i es defineixen freqüentment amb fòrmules inespecífiques (generalment introduïdes amb un verb de suport o un nom genèric eventiu com *acció* o *procés*). D'altra banda, les unitats amb sintagmació o siglació (*miopatia de Miyoshi, APS* 'síndrome antifosfolipídica'), o amb bases o formants cultes (*esplenectomitzar, profilaxi, hemopoètic -a*) només se solen recollir en els diccionaris especialitzats, i reforcen el significat eventiu a través dels descriptors (verbs lèxics o noms sufixats deverbals).

^{*}Intervenant

[†]Auteur correspondant: oscar.pozuelo@upf.edu

[‡]Auteur correspondant: rosa.estopa@upf.edu

[§]Auteur correspondant: merce.lorente@upf.edu

Bibliografia:

- Cabré, M. T. (1992). *La terminologia: teoria, metodologia, aplicacions*. Barcelona: Empúries.
- Cabré, M. T. (1999). *La terminología: representación y comunicación. Elementos para una teoría de base comunicativa y otros artículos*. Barcelona: Institut Universitari de Lingüística Aplicada.
- Cabré, M. T., & Estopà, R. (Eds.). (2009). *Les paraules noves: Criteris per detectar i mesurar els neologismes*. Vic: EUMO.
- DEMCAT* = Institut d'Estudis Catalans, Fundació Acadèmia de Ciències Mèdiques i de la Salut de Catalunya i de Balears, Enciclopèdia Catalana SAU, TERMCAT Centre de Terminologia, & Generalitat de Catalunya. Departament de Salut. (2016). *Diccionari enciclopèdic de medicina*. Barcelona: TERMCAT Centre de Terminologia. http://www.termcat.cat/ca/Diccionaris_En_Linia/18
- DIEC2* = Institut d'Estudis Catalans. (2017). *Diccionari de la llengua catalana*. Barcelona: Institut d'Estudis Catalans. <http://dlc.iec.cat/>.
- Dik, S. C. (1997). *The Theory of Functional Grammar*. Berlín (Alemania): Mouton de Gruyter.
- Napoli, D. J. (1989). *Predication theory. A case study for indexing theory*. Cambridge (Regne Unit): Cambridge University Press.
- Rondeau, G. (1981). *Introduction à la terminologie*. Chicoutimi (Canadà): Gaëtan Morin.
- TCS* = TERMCAT Centre de Terminologia. (2016). *Terminologia de ciències de la salut*. Barcelona: TERMCAT Centre de Terminologia. http://www.termcat.cat/ca/Diccionaris_En_Linia/198/Fitxes/
- Vendler, Z. (1967). *Linguistics in Philosophy*. Ithaca (Estats Units): Cornell University Press.

Mots-Clés: eventivitat, neologicitat, neonímia, morfologia, medicina